

**Intervenció i Assessorament Psicopedagògic a
l'Educació Infantil i Primària**

Codi: 42976

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313754 Psicopedagogia	OT	0	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Tona Castell Escuer

Correu electrònic: Tona.Castell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Tona Castell Escuer

Maria Merce Berengueras Pont

Prerequisits

Un cop accedit al màster no es necessiten prerequisits per realitzar aquest mòdul.

Objectius

La intervenció psicopedagògica en educació infantil i educació primària parteix de la concepció que els principis reguladors del procés ensenyament-aprenentatge s'han d'adaptar específicament a les característiques i necessitats que presenten els infants, entesa tota l'actuació educativa en aquests nivells com preventiva. Per aquest motiu, s'han d'incorporar els mecanismes que permetin enfortir les competències bàsiques i la incorporació al món social per part dels infants. També és, en aquest nivells educatius, on s'hauran d'emfatitzar els processos de detecció precoç dels problemes associats a l'aprenentatge i el desenvolupament de l'alumnat, de manera que la prevenció secundària sigui eficaç.

Els objectius que es plantegen són els següents:

- Valorar l'actuació educativa des d'un procés sistèmic.
- Conèixer els recursos i les mesures per a una escola inclusiva.
- Entendre i analitzar els processos d'intervenció psicopedagògica.
- Valorar els principis i models per a la intervenció psicopedagògica amb els infants, les famílies i el currículum.
- Conèixer el Disseny Universal per a l'aprenentatge i la seva aplicació per donar una atenció més personalitzada.
- Elaborar plans i programes d'intervenció psicopedagògica orientats a la millora dels processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Prendre consciència del paper que cal assumir vers la intervenció psicopedagògica en educació infantil i educació primària.
- Adquirir noves competències professionals per a l'atenció a la diversitat i des d'una perspectiva comunitària de l'educació.

- Conèixer i valorar estratègies, programes i protocols per fomentar la diversitat cultural, sexual, ètnica, religiosa, lingüística o de qualsevol altre tipus.

Competències

- Analitzar l'organització i el funcionament dels centres educatius a fi de coordinar l'orientació personal, acadèmica i professional de tot l'alumnat juntament amb la comunitat educativa.
- Analitzar les dades obtingudes en l'avaluació psicopedagògica i emetre informes pertinents d'acord amb la naturalesa de les dades.
- Assessorar i orientar els professionals de l'educació, tenint en compte les mesures d'atenció a la diversitat en l'organització, el disseny, la implementació i l'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Desenvolupar habilitats i tècniques per a l'assessorament i l'orientació de les famílies.
- Determinar les necessitats psicopedagògiques dels alumnes, els grups i les organitzacions a partir de l'aplicació de diferents metodologies, instruments i tècniques avaluatives.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els plantejaments de la inclusió socioeducativa, identificant-ne les limitacions però optimitzant-ne les possibilitats d'actuació tant en l'etapa d'educació infantil com al llarg de l'educació primària.
2. Aplicar als centres d'educació infantil i primària programes preventius de les dificultats d'aprenentatge implicant les famílies en la resposta educativa.
3. Col·laborar en l'elaboració i en els processos de desenvolupament curricular i de plans institucionals dels centres d'educació infantil i primària, especialment el pla d'acció tutorial.
4. Dissenyar documents relacionats amb el projecte educatiu del centre d'educació infantil i primària, tenint en compte l'atenció a la diversitat, les dificultats d'aprenentatge i convivència, així com la promoció de l'èxit escolar.
5. Dissenyar propostes de planificació didacticoorganitzativa per millorar la prevenció i l'atenció educativa als centres d'educació infantil i primària.
6. Dissenyar propostes que fomentin el treball col·laboratiu entre els docents per dissenyar i aplicar l'orientació educativa a l'educació infantil i primària.
7. Elaborar i desenvolupar accions i programes que fomentin la participació i col·laboració efectives de les famílies en els processos educatius dels seus fills als centres.
8. Elaborar informes diagnòstics i dictàmens d'escolarització per a tot l'alumnat d'educació infantil i primària amb necessitats específiques de suport educatiu.
9. Elaborar plans d'intervenció orientadora i d'assessorament educatiu a partir de l'anàlisi institucional del centre educatiu.
10. Identificar les necessitats educatives de l'alumnat en l'etapa educativa d'infantil i primària, especialment d'aquell que requereixi suport específic així com programes d'estimulació precoç.
11. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
12. Recopilar i analitzar el conjunt de dades i resultats propis de l'avaluació psicopedagògica, tant d'alumnes individuals com de grups.
13. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
14. Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Continguts

1) La intervenció psicopedagògica en educació infantil i primària con a procés sistèmic: centre educatiu, aula, currículum, alumnat, famílies, context sociocomunitari.

1. Importància d'atendre tot l'alumnat en condicions d'equitat.

2) Orientació i intervenció psicopedagògica centrada en el currículum.

1. Accessibilitat del currículum en educació infantil i primària. El disseny universal d'aprenentatge (DUA)
2. La globalització curricular i l'aprenentatge competencial.
3. L'ús de les tecnologies digitals com a instrument de comunicació i aprenentatge de forma ètica i segura.
4. Diagnòstic de les situacions d'ensenyament aprenentatge.
5. Propostes curriculars innovadores i inclusives per atendre les necessitats educatives en educació infantil i primària.
6. Adaptacions curriculars per a la intervenció psicopedagògica en educació infantil i primària.
7. L'avaluació curricular com a part del procés d'ensenyament aprenentatge.

3) Orientació i intervenció psicopedagògica centrada en l'alumnat.

1. Els processos de prevenció en Educació Infantil. La detecció precoç.
2. Característiques evolutives, criteris diagnòstics i necessitats psicopedagògiques de l'infant.
3. L'avaluació psicopedagògica de l'alumne.
4. Els informes psicopedagògics en els alumnes d'educació infantil i primària.
5. Estratègies i recursos de la intervenció psicopedagògica en educació infantil i primària.
6. Els plans de treball individualitzats per als alumnes d'educació primària.
7. Actuació i paper de l'professorat en les seves funcions de docent i tutor. El treball multidisciplinari en xarxa.
8. El clima a les aules i al centre per a una bona convivència. Importància dels espais i de l'organització de el temps. Resolució de conflictes. Protocols d'actuació.
9. Acompanyar l'alumnat per a la transició entre etapes: infantil-primària i especialment primària-secundària.

4) Orientació i intervenció psicopedagògica centrada en les famílies.

1. Modalitats de suport i acompanyament a la diversitat de famílies i a la comunitat.
2. Oportunitats perquè les famílies s'involucrin i es comprometin en la vida de l'escola.
3. Models de participació de les famílies en els processos educatius dels seus fills i filles i la col·laboració amb els mestres d'educació infantil i primària.
4. Assessorament a les famílies en els canvis d'etapa dels seus fills i filles.

5) Orientació i intervenció psicopedagògica des d'una dimensió intercultural i des d'una perspectiva comunitària

1. Fonaments pedagògics i estratègies per al foment de la dimensió intercultural.
2. Accions i plans específics de centre que incloguin la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar i el foment d'expectatives per garantir el progrés dels alumnes que pertanyen a diferents grups ètnics i / o culturals.
3. Pla d'acollida i pla lingüístic plenament integrat en el centre que contemplen, tant per als alumnes com per les seves respectives famílies, objectius clars, activitats específiques i un sistema d'avaluació que fomentin la millora continuada dels alumnes amb un perfil lingüístic diferent.
4. Plantejament de centre que pugui assegurar la coeducació i garantir la inclusió i el benestar dels alumnes i de les famílies amb diversitat i orientació sexual, el gènere i l'expressió de la identitat sexual per evitar qualsevol tipus de discriminació

Metodologia

L'assignatura es basa en les activitats següents:

- Consulta i lectura de bibliografia i webgrafia recomanada.

- Exposicions magistrals i multimèdia.
- Anàlisi de documents.
- Pràctiques d'aula mitjançant estudis de cas i simulacions de situacions professionals.
- Treball en grups cooperatius.
- Tutories.
- Revisió de treballs i exercicis d'aula.
- Debat amb experts de diferents àmbits.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari	60	2,4	1, 3, 4, 6, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Treball individual i/o en grups supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades	65	2,6	4, 6, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Treball en grup que s'orientarà vers la consecució de les competències assolides a cada bloc del temari	125	5	11, 13, 14

Avaluació

Els resultats de l'avaluació de cadascuna de les evidències s'hauran de publicar en el campus virtual en el termini màxim d'un mes després de la seva realització. La realització de les evidències (anàlisis de casos) seran individuals i grup reduït i les dates d'entrega correspondran al període de classes del mòdul i es farà pel Campus Virtual.

El treball del mòdul consistirà en l'elaboració individual d'un portafoli a partir de les sessions de treball.

L'auto-avaluació es realitzarà individualment i s'entregarà el darrer dia de classe.

Per superar el mòdul, cal haver aprovat els treballs de diferents anàlisis de casos i el treball del mòdul. En cas que el mòdul estigui suspès, l'estudiant haurà de matricular-se novament del mòdul en la propera edició del màster. En aquest cas, no es guardarà cap nota de les evidències.

Al llarg del procés avaluatiu, s'orientarà a l'estudiant sobre les evidències a presentar, si escau.

D'acord a la normativa UAB, el plagiat o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'evidència perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).

L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un NP.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi de casos a desenvolupar	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
Assistència a classe	10%	0	0	11, 13, 14
Auto-avaluació	10%	0	0	11, 13
Treball individual del mòdul. Portfoli	40%	0	0	1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12

Bibliografia

Albaigés, B., Selva, M., Baya, M. (2009). *Infants, família, escola i entorn: Claus per a un temps educatiu compartit*. Fundació Jaume Bofill i Ajuntament de Barcelona.

Barros de Oliveira, V. y Bossa, N.A. (coord.) (2009). *Evaluación psicopedagógica de 0 a 6 años. Observar, analizar e interpretar el comportamiento infantil*. Narcea, S.A.

Barros de Oliveira, V. y Bossa, N.A. (Coord.) (2001). *Evaluación psicopedagógica de 7 a 11 años. Evolución. Autonomía. Comportamiento. Relaciones*. Narcea, S.A.

Carbonell, E. (2017). *Escoles inclusives, escoles de futur*. Barcelona. Col·lecció Referents, 12.

Departament d'Ensenyament. (2015). *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú*.

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/escola-inclusiva>

González, M.J. (2012). *Prevención de las dificultades de aprendizaje*. Madrid. Edcs. Pirámide.

Includ-ED (2011) *Actuaciones de éxito en las escuelas europeas*. Colección Estudios CREADE n.9.

Mérida, R; Ramírez, A., Corpas, C., y González, M.E. (2012). *La orientación en educación infantil*. Madrid. Edcs. Pirámide.

Mir, Victoria; Gómez, M^aT.; Carreras, Llorenç; Valentí, Montserrat y Nadal, Anna (2011). *Evaluación y postevaluación en educación infantil. Cómo evaluar y qué hacer después*. Narcea, S.A. 2^a ed.

Santiuste Bermejo, V. ; González Pérez, J. (2011). *Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica*. Madrid. Ed. CCS.

Programari

No s'utilitza.